

DECIZIE
mun. Cahul

Nr. 02/03-V

din 2 iunie 2020

**Cu privire la mersul realizării Programului
de dezvoltare socio-economică a raionului
Cahul pe anii 2017 – 2020**

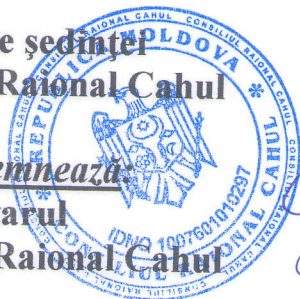
În temeiul art. 43 din Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006, Deciziei nr. 01/01-IV din 26.01.2017 „Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pe anii 2017 – 2020 și a Planului de acțiuni”, avizului Comisiei consultative de specialitate economie, reforme, buget, finanțe și relații transfrontaliere, avînd în vedere informația Grupului de monitorizare a mersului îndeplinirii Planului de acțiuni, Consiliul Raional Cahul

DECIDE:

1. Se ia act de informația privind mersul realizării Planului de acțiuni pentru anul 2019 întru implementarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pe anii 2017 – 2020, conform anexei nr. 1 la prezenta decizie.
2. Se aprobă actualizarea Planului de acțiuni întru implementarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pe anii 2017-2020, pentru perioada anului 2020, conform anexei nr. 2 la prezenta decizie.
3. Controlul executării deciziei se pune în sarcina dlui Ruslan Nedov, vicepreședintele raionului Cahul, și Comisiei consultative de specialitate economie, reforme, buget, finanțe și relații transfrontaliere.

**Președintele sedinței
Consiliului Raional Cahul**

**Contrasemnează:
Secretarul
Consiliului Raional Cahul**

Valeriu VALACHI

Cornelia PREPELIȚĂ

RAPORT
privind realizarea măsurilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru implementarea
Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul
pentru perioada 2017-2020 (anul 2019)

Programul de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru perioada 2017- 2020 și a Planului de Acțiuni întru implementarea Programului respectiv a fost aprobat prin Decizia Consiliului Raional Cahul nr.01/01-IV din 26 ianuarie 2017, care reprezintă documentul de planificare strategică de bază pe termen mediu în ceea ce ține de asigurarea dezvoltării coerente și durabile a raionului. Documentul a fost actualizat prin Decizia Consiliului Raional Cahul nr.02/02-IV din 28.03.2019.

Programul este structurat pe 5 domenii de dezvoltare, fiecare din care reflectă sectoarele prioritare de dezvoltare socio – economică a raionului.

Aceste domenii de dezvoltare sunt:

- I. Consolidarea guvernantei locale**
- II. Dezvoltarea unei economii echilibrate**
- III. Asigurarea accesului la servicii și utilități publice de calitate**
- IV. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru diferite categorii de populație**
- V. Protecția mediului ambiant**

Mecanismul de coordonare și monitorizare a implementării Programului și Planului de acțiuni este asigurat de Grupul de monitorizare a mersului îndeplinirii Planului de acțiuni întru implementarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru anii 2017-2020.

Pe parcursul anului 2019, Grupul de monitorizare a continuat asigurarea monitorizării și evaluării mersului realizării Planului de acțiuni întru implementarea Programului, întrunindu-se în ședințe de lucru. Scopul acestui proces a fost planificarea activităților, stabilirea indicatorilor de performanță, evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat și constatarea durabilității proiectelor implementate.

DESCRIEREA GENERALĂ A GRADULUI DE REALIZARE A MĂSURILOR
PREVĂZUTE ÎN PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA
PROGRAMULUI

Prezentul raport conține informații cu privire la gradul de implementare a Planului de acțiuni pentru anul 2019. Gradul de realizare a acțiunilor pe domenii de dezvoltare conform Planului de acțiuni, anul 2019 sunt prezentate în următorul tabel:

<i>Domeniul de dezvoltare</i>	<i>Măsuri total</i>	<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
Consolidarea guvernantei locale	28	18	1	9
Dezvoltarea unei economii echilibrate	35	20	9	6
Asigurarea accesului la servicii și utilități publice de calitate	16	7	4	5

Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru diferite categorii de populație	84	72	8	4
Protecția mediului ambiant	11	6	4	1
TOTAL	174	123	26	25
TOTAL, %	100	70,7	14,9	14,4

Din tabelul de mai sus concluzionăm că din 174 de măsuri planificate pentru anul 2019 au fost realizate: 123 acțiuni, ceea ce reprezintă 70,7 la sută din totalul de măsuri, realizate parțial – 26 măsuri, ceea ce reprezintă 14,9 la sută din total, iar 25 măsuri sunt nerealizate, acestea reprezentând 14,4 la sută din total măsuri planificate pentru anul 2019.

Ritmul de implementare este echilibrat pe sectoare, cu excepția domeniului *sporirea eficienței energetice a clădirilor și spațiilor publice*. Pe parcursul anului 2019 observăm că în toate domeniile de dezvoltare s-a lucrat la activități și putem menționa evoluții pozitive, dar și anumite nerealizări. Adicional au fost realizate măsuri neplanificate anterior, dar care au contribuit la atingerea obiectivelor specifice stabilite în Program.

De menționat, că gradul de realizare a prezentului program a depins atât de resursele financiare disponibile și atrase, cât și, în mare măsură, de participarea tuturor actorilor la procesul de implementare a acesteia, fiecare urmând responsabilități și obiective bine determinate, îndeplinind rolul de implementator sau de partener.

Cu aportul Consiliului Raional, au fost susținute, continuate și inițiate proiecte importante în toate domeniile, care au avut drept scop dezvoltarea infrastructurii de acces, de aprovizionare cu apă și canalizare, modernizarea instituțiilor de învățământ și culturale, susținerea inițiativelor locale, etc.

IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DIN PLANUL DE ACȚIUNI POTRIVIT DOMENILOR DE DEZVOLTARE

Direcția de dezvoltare I: CONSOLIDAREA GUVERNANȚEI LOCALE

Planul de acțiuni ce ține de Direcția de dezvoltare I, stabilește 28 măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

<i>Domeniul de dezvoltare</i>	<i>Măsuri total</i>		<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
Consolidarea guvernancei locale	28		18	1	9
%	100		64,3	3,6	32,1

Cu referință la acțiunile din Domeniul de dezvoltare I, realizate în anul 2019, menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni au avut drept scop dezvoltare relație cetățean-administrație, prin informarea și implicarea primilor în procesul decizional. Pagina web a Consiliului Raional Cahul (www.cahul.md) și pagina facebook reprezintă instrumentul de bază al procesului de informare și consultare publică, ce are drept scop dezvoltarea relațiilor dintre societatea civilă și Consiliul Raional Cahul. Aici sunt plasate pentru informare publică activitățile majore desfășurate, activitățile ce urmează a fi desfășurate, activitatea autorităților publice locale, rapoarte, anunțuri, avize, proiecte de decizii propuse spre examinare și consultare publică, decizii adoptate și alte informații de interes public.

Întru asigurarea transparenței activității, participării societății civile și sectorului privat la procesul decizional, Consiliul Raional Cahul colaborează cu Consiliul Raional pentru Participare Cahul, care periodic intervine cu recomandări de îmbunătățire a procesului de elaborare, implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a documentelor de politici publice, acestea din urmă fiind discutate în cadrul ședințelor Comisiilor consultative de specialitate și aprobate de către consilierii raionali.

Totodată, în scopul stimulării participării cetățenilor la procesul decizional, în anul 2019, au fost desfășurate diverse activități.

Conform art. 17, art. 42, alin. 1 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, art. 13 al legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, ședințele Consiliului Raional Cahul sunt publice, unde orice persoană interesată poate asista și participa la ședință. În acest sens, Consiliul Raional Cahul a stabilit relații de colaborare cu reprezentanții portalului local de știri ziuadeazi.md, asigurându-se astfel transmiterea online a ședințelor Consiliului Raional Cahul.

În incinta Consiliului Raional Cahul sunt instalate 3 panouri informative, unde sunt afișate cele mai importante avize, anunțuri, dispoziții ale președintelui raionului Cahul și decizii ale Consiliului Raional Cahul.

În scopul promovării imaginii raionului Cahul, au fost elaborate diverse pliante informative, prin intermediul subdiviziunilor subordonate: Serviciul relații cu publicul, Serviciul tineret și sport, Centrul Raional de Tineret Cahul, Secția cultură.

În perioada anilor 2017-2019, din 14 localități planificate au fost elaborate Planuri urbanistice generale pentru 6 localități: Alexanderfeld, Lopățica, Huluboaia, Lucești, Cișlița-Prut și Lebedenco. Pentru localitățile Larga Nouă, Zirnești și Bucuria au fost elaborate Caiete de sarcini privind elaborarea documentației de urbanism, însă din lipsa mijloacelor financiare nu s-au executat. Nu s-au realizat PUG-uri în 8 primării.

De perspectivă, pentru abordarea unui nivel mai avansat este necesar elaborarea pe etape a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului și în celelalte localități ale raionului în corespundere cu normativele în vigoare și conform Planului de acțiuni din cadrul Programului raional de dezvoltare socio-economică pe următorii ani. În prezent, în 28 de consilii sătești și comunale din raionul Cahul sunt actualizate Planurile Urbanistice Generale.

Finanțe publice: Pentru implementarea Planului de activitate pentru anul 2019 au fost mobilizate toate resursele interne ale Direcției generale finanțe, precum și s-a colaborat cu alte direcții și secții din cadrul Consiliului Raional Cahul și alți actori externi care dețin atribuții, funcții și competențe conexe activității Direcției (Serviciul fiscal, Direcția pentru Statistică Cahul, Inspekția financiară, etc.).

Reieșind din angajamente asumate și prioritățile stabilite, activitatea Direcției generale finanțe în anul 2019 s-a focusat pe implementarea cu maximă consecvență a 5 obiective și 9 măsuri. Pentru implementarea obiectivelor trasate au mai fost întreprinse 12 activități și 29 acțiuni înscrise în Planul anual de activitate cu indicarea concretă a indicatorilor de produs/rezultat și termenelor de realizare. Conform rezultatelor evaluării efectuate, gradul de realizare al Planului de activitate al Direcției generale finanțe pentru anul 2019 a fost în medie de circa 93%. Nivelul de realizare a acțiunilor din Plan denotă faptul, că au fost realizate obiectivele fixate. Rezultatele exercițiului bugetar pentru anul 2019 demonstrează că obiectivul propus a fost atins.

Restanțe: Măsura: Implementarea unui sistem de management al documentelor. Realizarea măsurii necesită cheltuieli costisitoare, din acest motiv se propune de a fi reexaminat și reevaluat impactul implementării acestei măsuri pentru societate, în concordanță cu raportul cost-eficiență.

Direcția de dezvoltare II. DEZVOLTAREA UNEI ECONOMII ECHILIBRATE

Planul de acțiuni ce tine de Direcția de dezvoltare II stabilește 35 măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

<i>Domeniul de dezvoltare</i>	<i>Măsuri total</i>	<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
-------------------------------	---------------------	-------------------------	---------------------------------	---------------------------

Dezvoltarea unei economii echilibrate	35	20	9	6
TOTAL,%	100	57,1	25,7	17,2

Cu referință la acțiunile din Domeniul de dezvoltare II realizate în anul 2019, menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la formarea și dezvoltarea antreprenorială, dezvoltarea raionului prin atragerea investițiilor și dezvoltarea turismului.

În domeniul agriculturii obiectivul specific: Creșterea competitivității sectorului agroindustrial s-au întreprins următoarele:

O.S. Modernizarea sectorului vegetal

M. Renovarea patrimoniului plantațiilor viticole.

În anul 2019 au fost plantate 161 ha, dintre care 36 ha – soiuri pentru masă. Suma investiției necesară pentru înființare și întreținerea lor până la trecerea în categoria pe rod constituie 24,1 mln. lei, dintre care din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR) au fost alocate producătorilor agricoli pentru investițiile efectuate, subvenții în sumă de 5,6 mln. lei, ceea ce constituie o diminuare a suprafețelor înființate cu 124 hectare față de planificat, unul din motiv fiind scăderea prețului de achiziție la struguri în ultimii ani, atât la soiurile tehnice cât și la cele de masă.

M. Renovarea patrimoniului plantațiilor pomicole.

În anul 2019 au fost plantate doar - 26 ha plantații pomicole, față de 65 hectare planificate. Resursele financiare necesare pentru înființare și întreținerea lor până la trecerea în categoria pe rod vor alcătui 2,1 mln. lei, față de 5,2 mln.lei planificate. Din (FNDAMR) au fost alocate subvenții în sumă de 492,8 mii lei. Diminuarea suprafețelor plantate cu 39 hectare față de cele planificate se explică prin lipsa întreprinderilor de procesare a fructelor și scăderii prețului de achiziție pe piața de desfacere.

M. Defrișarea plantațiilor multianuale.

Pentru reîntoarcerea în circuitul agricol a terenurilor ocupate cu plantații multianuale degradate, în anul 2019 au fost defrișate - 652 ha plantații multianuale, dintre care 520 ha plantații viticole și 132 ha plantații pomicole.

S-au cheltuit resurse financiare pentru defrișare în sumă de 6 636 mii lei, care au fost alocate din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli. Se observă o creștere considerabilă a suprafețelor defrișate cu 557 hectare față de planificat. Pe parcursul anilor agricultorii au renovat plantațiile pomicole și viticole și le-au înlocuit cu alte plantații cu productivitate înaltă.

M. Extinderea producerii legumelor pe teren protejat.

Pentru producerea legumelor pe teren protejat pe parcursul anului 2019 s-au investit 1 120 mii lei, s-au cu 280 mii lei mai puțin față de planificarea din Plan, dat fiind faptul că din an în an se micșorează piața de desfacere.

M. Renovarea sistemii antigrindină.

În perioada anilor 2018-2019 lucrările de protecția antigrindină n-au fost extinse, ceea ce se explică prin lipsa surselor financiare și altor factori. La momentul actual pe teritoriul raionului Cahul sunt amplasate 7 puncte rachetare pentru o suprafață protejată de cădere de grindină de 59,6 mii ha, din care 46,0 mii ha sunt terenuri agricole, ceea ce alcătuiește 46,5 la sută din total teren agricol.

În anul 2019 au fost alocate resurse financiare din Bugetul de stat în sumă de 1,05 mln lei pentru instalarea plasei antigrindină a plantației viticole din s. Vadul lui Isac.

M. Dezvoltarea tehnologiilor moderne prin renovarea parcului de mașini și tractoare.

Pe parcursul anului 2019 au fost procurate 105 unități tehnică și utilaj agricol, 8 echipamente performante pentru implementarea tehnologiilor avansate No-till și Mini-till în sumă totală de 42,4 mln.lei, pentru investițiile efectuate beneficiarii au primit subvenții în sumă de 12,4mln.lei.

O.S.2 Îmbunătățirea infrastructurii de irigare

M. Dezvoltarea irigației mici pe terasa de sus a raionului.

Pentru dezvoltarea irigației mici a terenurilor agricole pe terasa de sus a raionului în anul 2019 au fost investite resurse financiare în sumă de 1,7 mln. lei, față de 1,5 mln. lei planificate, beneficiarii au primit subvenții din FNDAMR în sumă de 846,5 mii lei.

O.S.3. Implementarea și dezvoltarea tehnologiilor postrecoltare și procesare

M. Construcția depozitelor frigorifice de păstrare a fructelor strugurilor și legumelor.

Pentru dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare, în anul 2019, au fost construite și date în exploatare trei depozite frigorifice cu capacitatea totală de 1500 tone: GȚ,, Pînzari Roman” din s. Cotihana; SRL,,Aiber Grup” din s.Crihana Veche; CÎ,,Fruit Agro” din s.Slobozia Mare. Resursele financiare necesare pentru construcția depozitelor frigorifice au constituit 8,9 mln lei, din FNDAMR producătorilor agricoli au fost alocate subvenții în sumă de 2,67 mln.lei.

O.S.4. Promovarea antreprenorialului rural

M. Programe de instruire pentru tinerii agricultori în domeniul lansării și gestionării afacerilor în agricultură.

Pe parcursul anilor 2017-2019 au beneficiat de asistență financiară nerambursabilă gestionate de ODIMM prin intermediul Programului de Atragere a Remitențelor în Economie «PARE 1+1» – 23 beneficiari, din care 18 din domeniul agricultură în sumă totală de 9340,9 mii lei, din care suma grantului aprobată constituie 4314,1 mii lei. Este de menționat că în perioada anului 2019 au beneficiat de asistență financiară 8 beneficiari din sectorul agricol cu suma totală a grantului aprobat de 2000,1 mii lei, ponderea cea mai mare aparține domeniului viticulturii.

Totodată, în cadrul Programului Gestionarea eficientă a Afacerii au fost instruiți 297 de antreprenori din raionul Cahul, iar prin intermediul Centrului de Consultanță și Asistență în Afaceri au fost oferite 182 de consultații în domeniul inițierii și dezvoltării afacerilor, din care, în anul 2019 au fost instruiți 30 tineri, din care 25 tineri șomeri au fost instruiți în cadrul Proiectului de Ocupare LEP Cahul.

Pe parcursul anului 2019 au fost organizate și petrecute două seminare și trei mese rotunde privind instruirea tinerilor agricultori în domeniul lansării și gestionării afacerilor în agricultură.

O.S.5. Dezvoltarea sectorului zootehnic.

M. Înființarea mini fermelor de caprine cu șeptelul de 100 femele reproducătoare.

În anul 2019 a fost fondată o mini fermă de caprine cu un efectiv de peste 100 femele reproducătoare. Conducătorul fermei, Tricolici Ion, s. Colibași, care a investit 390 mii lei, ceea ce constituie o majorare cu 200 mii lei față de suma preconizată. Din FNDAMR a fost alocați 190 mii lei.

Restanță: M. Înființarea unui abator pentru sacrificarea animalelor.

În anul 2019 a fost planificat înființarea unui abator pentru procesarea cărnii. Suma investiției planificate era de – 875 mii.lei, dar din cauza micșorării șeptelului de animal, din an în an, și a deficitului de resurse financiare, acest abator nu a fost înființat.

Mediu de afaceri/Industrie/Investiții/Turism

O.S.2.2. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de suport în afaceri

O.S.2.2.1. Facilitarea dezvoltării asocierilor în afaceri.

Pe perioada anilor 2017-2018 au fost organizate un șir de seminare de instruire privind informarea antreprenorilor pe diverse segmente de activitate în colaborare cu ODIMM, Incubatorul de Afaceri Cahul, Centrul de Business din Cahul, Centrul „Contact”, etc.

Un eveniment important pentru dezvoltarea afacerii, crearea locurilor de muncă și tranziția la ocuparea formală a fost lansarea proiectului Parteneriatului Local de Ocupare a forței de muncă din raionul Cahul (denumit în continuare LEP Cahul), care reprezintă o inovație instituțională care se bazează pe o planificare ‘negociată’ în care multipli parteneri locali, îngrijorați de provocările existente pe piața muncii din comunitate, își asumă roluri și responsabilități complementare și interconectate cu scopul de a elabora unele soluții adaptate la circumstanțele locale. LEP Cahul a planificat 8 acțiuni care au drept scop crearea și formalizarea a circa 264 locuri de muncă și lansarea a circa 110 start-up-uri în sectoare cu potențial de creare a locurilor de muncă (apicultură, industrie creativă și artizanat). Circa 670 de persoane din raionul Cahul, inclusiv persoane din

categoriile cu risc de excludere socială, vor beneficia de oportunitățile oferite de proiect și în jur de 1,000 de persoane din comunitate. Costul total al proiectului constituie 409,3 mii USD.

La implementarea proiectului au participat activ reprezentanții ai sectorului privat, oameni de afaceri, instituții de stat, parteneri sociali și organizații de tineret. Fiecare Acțiune individuală, citată în documentul LEP, specifică partenerii de bază datorită cărora acest lucru a fost posibil de realizat.

Pe parcursul anului 2019 au beneficiat de Programe de suport financiar prin intermediul Programului de atragere a remitențelor în economie PARE 1+1 – 8 persoane; Programul Femei în Afaceri – 6 persoane și 96 persoane au beneficiat de Programe de instruire, din care: 30 tineri – Programul Start pentru Tineri; 61 persoane - Programul de instruire continuă Gestionarea Eficientă a Afacerii și 5 persoane – Programul PARE 1+1.

O.S. 2.3. Dezvoltarea raionului ca punct strategic în atragerea investițiilor

M.1. Crearea și consolidarea infrastructurii de suport în afaceri

2.3.1. Incubatorul de Afaceri Cahul.

Cu deschiderea, la 17 august 2017, activității Incubatorul de Afaceri Cahul se oferă susținere antreprenorilor începători din raion.

Actual, Incubatorul din Cahul găzduiește 20 rezidenți orientați preponderent spre servicii și producție, care au deschis 51 locuri noi de muncă. De asemenea de serviciile incubatorului beneficiază și rezidenți virtuali (1).

O bună parte dintre companiile incubate la Cahul sunt specializate în prestări de servicii și producție (alimentație publică, contabilitate, servicii de masaj terapeutic, intermediari, producerea geamuri și uși din PVC), 3D printare, oferire de spații pentru conferințe și seminare.

Companiile incubate pentru o perioadă de 3 ani beneficiază de un preț mai mic pentru chiria spațiilor de producere și a birourilor, consultanță și instruire antreprenorială gratuită, dar și de sprijin în dezvoltarea parteneriatelor de afaceri.

2.3.2. Parcul Industrial Cahul.

Proiectul dat a fost aplicat pentru finanțare din FNDR în martie 2016 cu titlul ” Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională”, și prevede dezvoltarea infrastructurii de utilități publice a parcului, **cu un buget total de 20 861 690 lei.**

Proiectul prevede următoarele activități:

În anul 2019 au fost realizate lucrări de construcție-montaj în cadrul Parcului Industrial Cahul în valoare totală de 2 475 000 lei. Lucrările realizate în perioada de raportare au cuprins:

- ✓ finalizarea rețelelor exterioare de apeduct
- ✓ finalizarea rețelelor exterioare de canalizare
- ✓ construcția rețelei de canalizare pluvială
- ✓ lucrări de terasament și sistematizare pe verticală
- ✓ inițierea lucrărilor de construcție a drumurilor și a căilor de acces

De la începutul lucrărilor (anul 2018) în total au fost valorificate surse financiare 5,5 mln lei (inclusiv lucrări și supraveghere tehnică a lucrărilor).

2.3.3. Subzona Cahul a ZEL Bălți. Subzona „Cahul” a fost aprobată de Legea nr.203 din 20 noiembrie 2015 **privind completarea articolului 1 din Legea nr. 26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”** - în stadiul de examinare.

O.S.2. Crearea posibilităților de extindere a piețelor de desfacere.

Întru promovarea imaginii raionului un alt element al infrastructurii de promovare micului business este organizarea și desfășurarea anuală a expoziției naționale “Fabricat în Moldova”, care a devenit deja o tradiție. Aceste expoziții au drept scop promovarea firmelor autohtone pe piața internă și externă, căutarea partenerilor de afaceri, informarea publicului larg, precum și inițierea dialogului cu organele publice centrale și locale, expoziția fiind însoțită de un șir de seminare, mese rotunde, concursuri. Consiliului Raional Cahul a organizat și a participat cu un stand comun cu agenții economici din raion la cea de-a XVIII ediție a expoziției naționale „Fabricat în Moldova”, în incinta Centrului Internațional de Expoziții „Moldexpo”. Participanții au fost

menționați cu diplome, iar Consiliul Raional Cahul a fost decernat cu medalia de aur pentru participarea activă în cadrul expoziției naționale "Fabricat în Moldova".

În luna noiembrie 2019 s-a organizat Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare, avînd scopul de a promova realizările agenților economici din raion, marcînd, totodată, sfîrșitul anului agricol. În cadrul sărbătorii s-au organizat expoziții de produse agricole și artizanat, programe artistice susținute de artiști locali.

Este de menționat faptul că în ultimii ani se organizează seminare de instruire din diverse domenii de activitate, oferirea consultațiilor în domeniul inițierii și dezvoltării afacerii, etc.

O.S.3. Extinderea colaborării și dezvoltării unor relații reciproc avantajoase cu partenerii din cadrul Euroregiunii Dunărea de Jos

În anul 2019 a fost continuată dezvoltarea relațiilor de cooperare transfrontalieră cu partenerii din cadrul Euroregiunii Dunărea de Jos, în mare parte în contextul lansării Apelului de Propuneri de Proiect în cadrul programului de cooperare transfrontalieră România – Republica Moldova 2014 – 2020 lansat în 2018 și în cadrul căruia au fost dezvoltate și aplicate spre finanțare cu participarea Consiliului raional în calitate de partener a 2 proiecte investiționale.

Din cele 2 proiecte aplicate, proiectul **Ethnic CULT - Promovarea culturii și tradițiilor în România și Republica Moldova** s-a clasat pe locul 1 la etapa de preselecție.

Consiliul raional Cahul are statut de partener în cadrul proiectului dat, alături de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală al republicii Moldova (în calitate de lider de proiect) și Consiliul Local Mereni, raionul Anenii Noi, Asociația Culturală pentru Tradiții și Obiceiuri Românești VATRA, Asociația de Cooperare Transfrontalieră "Euroregiunea Dunărea de Jos". Obiectivul proiectului este valorificarea și dezvoltarea potențialului turistic cultural al regiunii prin implementarea unor măsuri de modernizare și renovare a obiectivelor turistice și culturale tradiționale din zona proiectului. Proiectul prevede o serie de activități comune la nivel de parteneriat, cît și investiții în infrastructură pentru fiecare partener în parte.

O.S. 2.4. Dezvoltarea turismului și a economiei bazate pe cunoaștere și inovare

O.S. 2.4.1. Crearea și dezvoltarea infrastructurii turistice a raionului Cahul

O.S.2.4.2. Crearea și consolidarea capacităților administrative de elaborare și implementare a politicii turismului la nivel local.

O.S.2.4.3 Promovarea raionului ca destinație turistică.

Întru implementarea acestora obiective specifice s-au întreprins următoarele măsuri:

- ✓ Organizarea seminarelor, cursuri de instruire în domeniul turismului pentru reprezentanții APL
- ✓ Participarea la seminarele republicane, internaționale (Euroregiunea „Dunărea de Jos”); proiecte: de asistență Tehnică pentru Programul de Suport Bugetar ENPARD – Programul European de Vecinătate pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală; Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (Dezvoltarea Turismului Rural); Rețeaua Națională LEADER; și alte ateliere de lucru care au ca scop dezvoltarea domeniului.
- ✓ Participarea la Seminar Internațional finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu MECC pe tema: „Prutul de Jos: provocări și oportunități” cu prezentarea „Patrimoniul cultural al Rezervației Biosferei Prutului de Jos”.
- ✓ Organizarea expozițiilor și târgurilor pentru prezentarea produselor meșterilor populari din raion – expozițiile și târgurile au fost parte componentă a tuturor activităților culturale desfășurate în raion.
- ✓ Cursuri de instruire desfășurate pentru meșteri populari.
- ✓ Atestarea Centrelor de Meșteșugărit din municipiu și raion:
 1. Centrul de artizanat contemporan „Habby Boom”- Palatul de Cultură; Cahul;
 2. Centrul de meșteșugărit c. Manta;
 3. Centrul de meșteșugărit „Cu drag de Colibași”;
 4. Centrul de meșteșugărit „ Clubul ...50+”- s. Zărnești;

Acțiuni parțial întreprinse precum: Instalarea indicatoarelor turistice în apropierea obiectivului turistic și a panourilor informaționale la punctul de intrare în țară - Giurgiulești, precum și la fiecare intrare în raion, reparația drumurilor de acces către obiectivele turistice,

demarcarea în teren a rutelor turistice pentru bicicliști, crearea parcarilor auto în preajma obiectivelor turistice, amenajarea locurilor pentru turismul de aventură în aer liber, amenajarea locurilor de popas pe drumurile naționale și internaționale, facilitarea deschiderii și funcționării unui pavilion pentru vânzarea obiectelor de meșteșugărit, a suvenirelor cu aplicarea simbolicii locale – s-a participat în cadrul ședințelor Grupului de Lucru Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare Sud, unde acțiunile sus-numerate au fost propuse spre realizare în cadrul potențialelor proiecte cu finanțare externă. Fiecare acțiune a fost descrisă separat în Fișe de Proiect și transmise spre analiză la Agenția de Dezvoltare Regională și Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova. Acțiunile sus-numite se regăsesc și în Programul Regional Sectorial în Domeniul Turismului.

Domeniul de dezvoltare III. «Asigurarea accesului la servicii și utilități publice de calitate»:

Potrivit Programului, domeniul de dezvoltare III cuprinde 16 măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

<i>Domeniul de dezvoltare</i>	<i>Măsuri total</i>	<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
Asigurarea accesului la servicii și utilități publice de calitate	16	7	4	5
TOTAL, %	100	43,8	25	31,2

Menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la reabilitarea drumurilor de acces și intravilane, extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, implementarea proiectelor de eficiență energetică, din care:

O.S. 3.1. Reabilitarea și modernizarea drumurilor locale.

În planul de dezvoltare socio-economică pentru anul 2019 a fost preconizată reparația a 2 drumuri de acces către localități **la suma de 2 000 mii lei.**

În scopul renovării, reparațiilor curente, întreținerii de rutină și administrării drumurilor publice locale de interes raional în teritoriul raionului Cahul, podurilor, podețelor amplasate pe ele, **au fost alocate pentru anul 2019 - 13 738 mii lei**, surse ce au dat posibilitate de a renova și repara drumurile de acces către 10 localități.

Un aport considerabil la reparația drumurilor de interes raional urma să-l aducă și implementarea **programului „Drumuri bune II pentru Moldova”**, prin intermediul căruia în 45 localități ale raionului urmau să fie **reparate peste 37 km.** drumuri, străzi, **la suma de 83 470 mii lei.** Cu regret programul fiind stopat în vara anului 2019 au fost valorificate doar peste 21 mln. lei, dintre care peste 12 mln. lucrări de reparație a străzilor în mun. Cahul.

Desigur, necesitatea renovării drumurilor publice locale este cu mult mai mare, însă este necesar, pentru durabilitate, la unele din ele de elaborat studii de fezabilitate cu elaborarea ulterioară a proiectelor tehnice.

În anul 2019 a fost elaborat proiectul „Măsuri împotriva alunecărilor de teren pe traseul auto L668, din satul Andrușul de Jos”, costul lucrărilor propriu zise estimându-se la 13 635,86 mii lei. Finanțatorul la moment nu este stabilit.

O.S. 3.2. Managementul integrat al deșeurilor

Consiliul raional Cahul a întreprins măsuri privind inițierea unor activități ce ar permite redresarea situației în sector, prin proiectul ”Sistem de management integrat al deșeurilor în raionul Cahul etapa I” – proiect pilot cu finanțare din Fondul Ecologic Național, pentru finanțarea a unei părți a achizițiilor care urmau a fi realizate din sursele FNDR (proiect aplicat în 2016 și inclus în Documentul Unic de Program, cu un buget de 43 mln lei – dar care nu a avut alocări

financiare în perioada 2016-2019), pentru a iniția implementarea proiectului într-o zonă pilot formată din 9 APL-uri din mediul rural: s. Roșu, s. Andrușul de Sus, s. Andrușul de Jos, com. Cucoara, com. Zîrnești, s. Baurci Moldovei, com. Larga Nouă, s. Badicul Moldovenesc și com. Doina. Valoarea proiectului – 22 mln lei, din care 10 mln lei au fost acceptați spre finanțare, în baza Contractului de finanțare nr. 8/4519-6088 semnat la data de 12.12.2018. În cadrul acestui proiect au fost achiziționate 2 autospeciale a câte 16 m³ și construcția a 29 de platforme amenajate pentru amplasarea a câte 2 containere de 1,1 m³. Procedurile de achiziție pentru pubele (5 149 unități) cu capacitatea de 120 l, containere de 1,1 m³ (58 unități) și autospeciale de 6m³ au fost anulate și nu au fost reluate pentru implementarea cu succes a proiectului. Acest fapt pune în dificultate implementarea proiectului în continuare, reieșind și din faptul că contractul privind finanțarea acestuia din Fondul Ecologic Național a expirat. Reluarea activităților va putea fi posibilă doar după negocierea finanțării și semnarea unui acord adițional privind prelungirea termenului de realizare a proiectului.

O.S. 3.3. Sporirea eficienței energetice a clădirilor și spațiului public.

Conservarea energiei termice. În anul 2019 au fost alocate pentru executarea lucrărilor de schimbare a ferestrelor, ușilor și termoizolarea pereților la obiectivele de menire socială din localitățile raionului **surse financiare în sumă de 5 021,06 mii lei, la reconstrucția, reparația cazangeriilor, rețelelor termice au fost valorificate 1 654,12 mii lei.**

La compartimentul conservării energiei termice un aport deosebit se poate aduce prin participarea activă în apelurile lansate de Fondul de Eficiență Energetică.

Pe parcursul anului s-a oferit managerilor instituțiilor publice consultanță, suport informațional și metodologic necesar, ajutor în elaborarea documentației pentru prezentarea proiectelor către Fondul de Eficiență Energetică.

În septembrie 2018 au fost încheiate contracte de finanțare prin intermediul FEE a 2 proiecte, lucrările la care au demarat în anul 2019: schimbarea ferestrelor și termoizolarea fațadei la gimnaziul „Ion Creangă” s. Borceag (lucrări finisate); înlocuirea tâmplăriei, termoizolarea fațadei la blocurile terapeutic și perinatal al IMSP „Spitalul Raional Cahul” (lucrări către finisare). Suma totală a proiectelor constituie peste 8 318 mii lei (FEE a alocat 7 758 mii lei, contribuția Consiliului raional a constituit suma de 2 079 mii lei).

O.S. 3.4. Aprovizionarea cu apă potabilă și rețele de canalizare

În anul 2019 a continuat șirul activităților lansate anterior pentru modernizarea sectorului de alimentare cu apă potabilă și canalizare a raionului Cahul, în conformitate cu prevederile Planului de Acțiuni de AAC, aprobat prin Decizia Consiliului raional Cahul nr. 05/04-IV din 11 octombrie 2018 ”Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni în domeniul aprovizionării cu apă și de canalizare a raionului Cahul pentru perioada 2018 – 2023, parte componentă a Programului de dezvoltare socio – economică a raionului Cahul 2017 – 2020”.

În contextul activităților inițiate în anii precedenți, anul 2019 a continuat procesul de implementare a proiectului clusterului D: **”Construcția apeductului magistral Cahul-Lebedenco – Pelinei- Găvănoasa- Vulcănești- Alexandru Ioan Cuza și rețele interne ale satelor Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”**, în baza Memorandumului de Înțelegere la implementarea măsurilor de modernizare a serviciilor publice locale în sectorul de aprovizionare cu apă și canalizare în raionului Cahul semnat la 15 februarie 2018.

În anul de raportare a fost realizată cu succes prima etapă a proiectului sus nominalizat, fiind realizate:

”Construcția apeductului magistral Cahul-Lebedenco-Pelinei-Găvănoasa-Vulcănești-A.I.Cuza și a rețelelor interioare în satele Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”, ETAPA I, Faza I - în cadrul căruia au fost realizate investiții ce țin de construcția a 11 km de apeduct magistral în direcția Cahul-Lebedenco, 2 rezervoare de apă de 800 metri cubi fiecare, montarea unui grup de 4 pompe suplimentare în cadrul Stației de pompare nr. 5 a S.A. Apă Canal Cahul și dotarea acestuia cu sistem de monitorizare SCADA.

”Construcția apeductului magistral Cahul-Lebedenco-Pelinei-Găvănoasa-Vulcănești-A.I.Cuza și a rețelelor interioare în satele Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”, ETAPA I, Faza II – în cadrul căruia au fost construite 25 km de rețele interne de distribuție a apei în satele Hutulu, Ursoaia și Lebedenco, 4 rezervoare de apă de 50 m³ fiecare și două stații de dezinfecție a apei. În cadrul proiectului au fost realizate 884 puncte de conexiune a gospodăriilor individuale în cele trei sate ale comunei Lebedenco. În urma acestui proiect, cca 2700 de locuitori ai comunei Lebedenco au acces la o sursă sigură de apă potabilă. Proiectul, în sumă totală de 3,9 milioane Euro, a fost finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC). Contribuția financiară a locuitorilor comunei Lebedenco a constituit peste 60 mii Euro.

Pentru etapa II a proiectului, care presupune continuarea apeductului magistral spre localitățile Pelinei – Găvănoasa – Vulcănești – A. I. Cuza și construcția rețelelor interne de distribuție în comunele Pelinei și Găvănoasa, la finele anului 2019 a fost finalizată documentația tehnică de proiect, cu o valoare de deviz de 183 400 460 lei. Valoarea lucrărilor de construcție depășește valoarea estimată la etapa de Studiu de Fezabilitate cu cca 7 mln euro, bugetul inițial negociat cu UE constituind cca 2,6 mln euro. La această etapă, nu există o decizie finală privind finanțarea proiectului și reluarea lucrărilor de construcție.

Adițional: O:S.3 Construcția apartamentelor pentru persoanele socialmente vulnerabile din raionul Cahul

Proiectul de construcție a locuințelor pentru persoanele socialmente vulnerabile.

Scopul Proiectului constă în acordarea locuințelor în regim social familiilor social-vulnerabile din raionul Cahul, aflate în imposibilitatea de a avea acces la condiții de locuit satisfăcătoare. Locuințele construite vor fi repartizate de către autoritățile publice locale în regim social (se acordă în locațiune).

Organizarea procesului de construcție a locuințelor sociale este condusă de Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP II) instituită în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr. 988 din 24 decembrie 2012, care asigură managementul, coordonarea, supravegherea progresului lucrărilor de construcție și raportarea către BCE.

Consiliul raional va beneficia de: 6 apartamente cu 3 camere, 10 apartamente cu 2 camere, 16 apartamente cu 1 cameră. Suprafața medie a apartamentului cu 3 camere este - 69 m.p, a apartamentului cu 2 camere - 57 m.p, cu una cameră - 44 m.p.

- ✓ Contribuția CEB - împrumutul - 580 841 Euro (63,08 % din costul total).
- ✓ Contribuția CR Cahul - 339 888 euro (36,92 %), inclusiv contribuția nefinanciară - 194 353 Euro și contribuția financiară - 145 535 Euro.

În anii 2017-2018 s-a elaborat, verificat și expertizat documentația tehnică de proiect pentru reconstrucția edificiului sus menționat.

Contractul de antrepriză și serviciile aferente în valoare de 13 039 701 lei au fost încheiate în aprilie 2019, după petrecerea întârziată, dar și repetată a procedurilor de licitații publice. Lucrările au demarat în mai 2019. Caietul de sarcini a prevăzut 12 luni pentru executarea lucrărilor de construcție, respectiv recepția finală a obiectului urmează a fi către 01 iunie 2020. **Până la 01 ianuarie 2020 s-au efectuat următoarele lucrări:**

- ✓ Consolidarea zidăriei degradate a pereților exteriori;
- ✓ Demolarea completă a pereților despărțitori și executarea pereților noi, conform planului nou de sistematizare a încăperilor;
- ✓ Schimbarea tâmplăriei exterioare;
- ✓ Executarea acoperișului nou de tip șarpantă.

Împrumutul CEB a fost valorificat în sumă de 364 361 Euro (62,7 %), soldul pentru anul 2020 fiind de 216 480 Euro. Consiliul raional a alocat suma de 1 200 000 lei (59 524 Euro), contribuția pentru anul 2020 este de 86 011 Euro.

Pe parcursul a 5 luni a anului 2020 urmează a se efectua:

- ✓ Instalarea tâmplăriei noi interioare și a pardoselilor;
- ✓ Instalarea rețelelor ingineresti;
- ✓ Executarea din nou a finisării interioare și exterioare cu termoizolarea pereților.

Direcția strategică IV. DEZVOLTAREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR SOCIALE PENTRU DIFERITE CATEGORII DE POPULAȚIE.

Planul de acțiuni, în partea ce ține de Domeniul de dezvoltare IV, stabilește 84 de măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

<i>Domeniul de dezvoltare</i>	<i>Măsuri total</i>	<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru diferite categorii de populație	84	72	8	4
TOTAL, %	100	85,7	9,5	4,8

Cu referință la acțiunile din Domeniul de dezvoltare IV realizate în anul 2019, menționăm faptul că majoritatea acestora au fost realizate alcătuind 85,7 la sută din planificat, menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la reabilitarea infrastructurii sociale, dotarea cu echipament a instituțiilor medicale, culturale, de învățământ, asigurarea populației cu servicii sociale de calitate, dezvoltarea capacităților, tinerilor și protecția celor cu nevoi special, asigurarea funcționării serviciilor și instituțiilor create de Consiliul raional Cahul.

Realizări majore:

- ✓ **Reparații la IMSP „Spitalul raional Cahul”** surse în sumă de 3 580 mii lei, de facto au fost alocate și valorificate 12 809,25 mii lei (inclusiv CNAM - 1 000,00 lei, FEE - 5078,04 mii lei). Pentru reparații la 2 OMF s-au efectuat lucrări de reparație la 15 instituții din domeniul medicinei primare la suma de 2 276,04 mii lei (inclusiv CNAM - 502,2 mii lei).
- ✓ **Reparația capitală și dotarea Blocului alimentar** au fost planificate surse financiare în suma de 5 000 mii lei MDA. La momentul actual sunt în desfășurare lucrările de conectare a echipamentului și utilajului, obiectul nu este dat în exploatare.
- ✓ **Procurarea și instalarea tomografului computerizat** a fost alocată suma de 7 000 mii lei MDA, ce include costul dispozitivului, pregătirea spațiului și instalarea acestuia, din resursele IMSP SR Cahul, care urmează să fie achitate în 5 tranșe pe un termen de 5 ani. La momentul actual este dat în exploatare.
- ✓ **Reparația capitală a secției chirurgie aseptica** au fost alocate din bugetul CR Cahul 4 580 mii lei MDA, iar din sursele Fondului de dezvoltare a CNAM 1 000 mii lei. La momentul actual este dat în exploatare și activează în regim normal.
- ✓ **Reabilitarea și dotarea Serviciului de asistență medicală specializată de ambulatoriu** în anul 2019, au fost alocate 1 507,606 mii lei, din sursele IMSP SR Cahul. La momentul actual este dat în exploatare și activează în regim normal.
- ✓ **Reparația capitală a pereului în jurul Centrului Perinatal al IMSP Spitalul Raional Cahul** aceste lucrări au fost executate neplanificat în cadrul Planului de acțiuni pentru anul 2019, dar fiind o necesitate majoră, au fost realizate în anul 2019 și este necesar de acoperire financiară din partea Consiliului Raional Cahul la suma de 118 881 lei.
- ✓ **Termoizolații pe fațade la clădirea existentă a Blocului Terapeutic și a Blocului de Maternitate a spitalului din or. Cahul**, CR Cahul a alocat suma de 900,0 lei, la momentul inițial a fost încheiat un acord adițional. Lucrările sunt executate la 80%, termenul de executare fiind luna mai 2020. La momentul actual obiectul este în derulare.
- ✓ **Lucrări de reparație la blocul perinatal al IMSP Spitalul Raional Cahul, Etajul III**, au fost realizate lucrări de reparație a secției Lăuzie, concursul de achiziție publică și acoperire financiară a fost realizat de către CR Cahul. La momentul actual obiectul nu este dat în exploatare. Se așteaptă acoperire financiară din partea CM Cahul pentru mobilierul necesar și autorizația sanitară a CSP Cahul.

- ✓ **Lucrări de reparații la acoperișul blocului terapeutic nr.1 al IMSP Spitalul Raional Cahul** au fost executate lucrări de reparație a acoperișului blocului terapeutic nr.1, schimbarea acoperirii din foi de ardezie cu țiglă metalică. Lucrările au fost executate din sursele CR Cahul în sumă 764 995,55 lei.

Concluzii, propuneri: Susținere financiară la executarea lucrărilor la obiectul „Reconstrucția etajului doi al blocului chirurgical în secție pediatrie și chirurgie pediatrică al IMSP Spitalul Raional Cahul, mun. Cahul, str. Ștefan cel Mare, nr.122”. Din partea CR Cahul sunt planificate 4 000,0 mii lei din 8 993,96 mii lei.

Protecția și viața socială

1. Asigurarea finanțării durabilității serviciilor sociale. La acest obiectiv au fost planificate următoarele măsuri:

Atragerea fondurilor în domeniul social. Crearea serviciilor noi. Cointeresarea tinerilor specialiști. Creșterea nivelului de trai a persoanelor defavorizate.

A fost instituit Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate unde în anul 2019 din bugetul de stat au fost alocate mijloace bugetare în sumă de 492,78 mii lei, care au fost repartizate la 89 familii/persoane defavorizate.

Prin Decizia Consiliului raional Cahul nr. 05/08-IV din 11.10.2018, a fost modificat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea serviciului social de sprijin pentru familii cu copii. În perioada anului 2019 din bugetul de stat pentru acest serviciu au fost alocate mijloace bugetare în sumă totală de 1325,9 mii lei, care au fost repartizate la 123 familii cu 351 copii.

Conform deciziei Consiliului raional Cahul nr. 06/05-IV din 06.12.2018 „Cu privire la aprobarea bugetului pentru anul 2019”, în anul 2019 a fost majorat numărul de asistenți personali cu 15 unități.

Desfășurarea unui studiu de identificarea a necesităților beneficiarilor. În anul 2019 de ajutor social au beneficiat **2930 familii** iar **1081 familii** au beneficiat de ajutor social pentru perioada rece a anului. În anul 2019 au fost înregistrați 53 șomeri din familii social vulnerabile beneficiare de ajutor social, care au prestat activități în interes comunitar.

Elaborarea și aprobarea la nivel local a regulamentelor instituțiilor publice de prestare a serviciilor sociale. Prin Decizia Consiliului raional Cahul nr. 03/09-V din 20.12.2019, a fost instituit Serviciul social ”Pachet alimentar unic” persoanelor/familiilor socialmente vulnerabile și aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea a serviciului respectiv.

2. Crearea și extinderea în parteneriat public – privat a serviciilor sociale comunitare și de plasament. La acest obiectiv au fost planificate următoarele măsuri:

Cantina de ajutor social or. Cahul. În perioada anului 2019 au fost asigurați de prânzuri calde în total 162 persoane, care au fost acordate de către: AO „Pro Lumina”or. Cahul - 30 persoane vârstnice, AO „Împreună”s. Borceag - 82 persoane și Centrul Social „Maria Magdalena” s. Roșu – 50 persoane inclusiv: 20 persoane vârstnice și 30 copii.

Crearea Centrului comunitar multifuncțional de zi și de plasament (instituirea serviciilor de zi pentru persoane adulte în etate și cu dezabilități). „Centrul pentru copiii străzii” - 40 persoane, (HG nr.569 din 29.07.2013). Pentru funcționarea Complexului de servicii sociale pentru copii și tineri aflați în dificultate în anul 2019 au fost aprobate 40 locuri de facto de serviciile centrului beneficiază 36 copii aflați în dificultate. Pentru funcționarea Centrului de servicii de zi pentru copii au fost aprobate 60 locuri, de facto numărul beneficiarilor este de 56 copii.

Dezvoltarea Serviciului social „Asistență personală”, acordarea serviciilor sociale pentru copii și adulți cu dezabilități severe, în vederea favorizării independenței și integrării lor în societate - 90 persoane, (H.G nr.314 din 23.05.2012). Prin Decizia Consiliului raional Cahul nr. 06/05-IV din 06.12.2018 „Cu privire la aprobarea bugetului pentru anul 2019”, numărul de asistenți personali a fost majorat cu **15 unități**. În vederea favorizării independenței și integrării persoanelor cu dizabilități de Serviciul social ”Asistență personală” în anul 2019 au beneficiat **106 persoane**.

Extinderea Serviciului Casa de Copii tip Familie (plasamentul copiilor cu statut rămași fără protecția părintească) - 6 case de copii tip familial - 30 copii. În anul 2019

extinderea Serviciului Casa de Copii tip Familie (plasamentul copiilor cu statut rămași fără protecția părintească) nu a fost posibilă de lipsa surselor bugetare. La moment activează **2 Case de Copii tip Familie** cu un număr total de **9 copii**.

Extinderea Serviciului Asistență Parentală Profesionistă (plasament de răgaz pentru copii cu dezabilități) - 60 copii. În perioada anului 2019 în Serviciu au fost plasați 6 copii. La moment numărul total al copiilor aflați în plasament este în număr de 36 copii. Extinderea serviciului nu a fost posibilă din lipsa surselor financiare.

Extinderea Serviciului Sprijin Familial pentru familiile cu copii (susținerea familiilor în vederea depășirii situațiilor de risc și prevenirii separării copilului de familie) – 100 copii; 300 lei/copil. În anul 2019 pentru extinderea Serviciului Sprijin Familial pentru familiile cu copii, din bugetul de stat a fost alocate mijloace bugetare în sumă **1325,9 mii lei**. Mijloacele bugetare în sumă totală de **1325,9 mii lei**, în baza avizelor pozitive a Comisiei copilului aflat în dificultate au fost repartizate la **123 de familii cu 351 copii**, suma minimă acordată unui copil fiind de 2000 lei iar cea maximă de 4000 lei.

Dezvoltarea serviciului îngrijirea socială la domiciliu a persoanelor solitare și inapte de muncă. În urma evaluărilor petrecute în anul 2019, în Serviciul de deservire socială la domiciliu, au fost luate la deservire **59 persoane** socialmente vulnerabile singuratice.

Restanțe: Deschiderea unui centru informațional pentru persoanele aflate în situații de risc. Acest centru nu a fost creat din lipsa spațiului și a surselor financiare.

3. Dezvoltarea resurselor umane în domeniul social.

Formarea specialiștilor în domeniul social. Pe parcursul anului 2019 specialiștii au facilitat de diverse seminare și cursuri de instruire, ateliere practice, 4 funcționari publici au participat la cursurile de dezvoltare profesională la Academia de Administrare publică.

Vizite de studiu și schimb de experiență. În luna martie 2019 au avut loc vizite de studiu Cahul către Drochia și Drochia către Cahul, cu privire la schimb de practici cu genericul "Soluții locale și servicii disponibile pentru persoanele afectate de violență în familie".

Prevenirea instituționalizării prin menținerea persoanelor în mediul familial și comunitar.

Întru prevenirea instituționalizării și menținerea persoanelor în mediul familial și comunitar în anul 2019 a fost acordat sprijin familial primar la aproximativ 750 familii, aceasta incluzând în sine ajutor moral, psihologic, monitorizare, petrecerea semnalilor de informare cu sprijinul APL, fără suportarea careva cheltuieli bugetare.

4. Promovarea serviciilor sociale.

Informarea populației despre serviciile sociale. Populația este informată despre serviciile sociale accesibile, de către asistenții sociali din localitățile raionului, precum și prin informații afișate pe panourile amplasate în primăriile raionului precum și pe pagina web a Consiliului raional Cahul. **Organizarea a campaniilor de caritate, de colectare a fondurilor.** Cu ajutorul sponsorilor: AO Creștină a Persoanelor cu Handicap Spinal „EMANUEL”, SA „Cahul – Pan”, Vama Cahul, Teatrul Muzical Dramatic „B.P. Hașdeu”, SRL „Lornet”, ÎCS „FOURCHETTE-M” Cahul, *Primăria mun. Cahul, AO „Azi”, SA „URECOOP Cahul”, au fost distribuite:*

✓ La 1 iunie - Ziua Copilului, 50 de copii au beneficiat de pachete cu dulciuri.

De Ziua Internațională a Persoanelor în Etate - 1 octombrie, s-a organizat o masă caldă unde au fost invitați persoane în etate și au fost distribuite pachete cu produse alimentare.

✓ La 3 decembrie - Ziua Internațională a Persoanelor cu Dezabilități, 350 persoane, din municipiu și localitățile raionului au beneficiat de pachete cu produse alimentare și plapume.

✓ De sărbătorile de Crăciun 120 copii au primit cadouri cu dulciuri, hăinuțe și jucării.

Pe parcursul anului 2019 Serviciul de Asistență Socială Comunitară a continuat colaborarea cu Fundația „Children's Emergency Relief Internațional» San Antonio SUA, Sucursala Chișinău, CERI a repartizat 276 pereche de încălțăminte de iarnă.

Asigurarea prestării serviciilor calitative de îngrijire la domiciliu pentru facilitarea integrării sociale a beneficiarilor, în conformitate cu necesitățile special și cu particularitățile de dezvoltare individuală, precum și pentru activizarea eforturilor proprii.

În permanență de către șefii Serviciului de îngrijire socială la domiciliu și colaboratorii Direcției sunt efectuate vizite cu ieșire la domiciliile beneficiarilor pentru a monitoriza și a asigura prestarea serviciilor calitative de îngrijire la domiciliu a beneficiarilor din partea lucrătorilor sociali.

Restanțe:

1. "Extinderea Serviciului Casa de Copii tip Familie (plasamentul copiilor cu statut rămași fără protecția părintească) – până la 6 case de copii tip familial - 30 copii". În perioada raportată au activat 2 Case de Copii tip Familie cu un număr total de 9 copii.
2. Extinderea Serviciului Asistență Parentală Profesionistă (plasament de răgaz pentru copii) - 60 copii. În anul 2019 în Serviciu au fost plasați 6 copii. La moment numărul total al copiilor aflați în plasament este în număr de 36 copii. Extinderea serviciului respectiv nu a fost posibil de realizat din lipsa surselor financiare.
3. Deschiderea unui centru informațional pentru persoanele aflate în situații de risc. Acest centru nu a fost creat din lipsa spațiului și a surselor financiare disponibile.

Concluzii, propuneri.

- În timpul modificării programului a sistemului automatizat de "Asistență Socială" este necesar ca acesta să fie blocat în timpul modificărilor pentru a evita erorile la introducerea în baza de date a cererilor de ajutor social.
- Extinderea colaborării cu societatea civilă în scopul dezvoltării activității de voluntariat, inclusiv prin metode de stimulare a potențialului de voluntari în vederea cultivării abilităților sociale de integrare, participare și implementare a bunelor practici;
- Identificarea surselor financiare suplimentare pentru realizarea tuturor măsurilor planificate prin atragerea ONG-locale și implicarea APL.

EDUCAȚIA

Componenta: Resurse

O.S 4.3.1.- 4.3.3. Pregătirea multilaterală a copilului pentru viață, în vederea integrării în activitatea școlară, dezvoltarea capacităților creative prin valorificarea potențialului psihofiziologic și intelectual al acestuia s-a realizat următoarele:

Acțiunile realizate în anul 2019 au avut la bază obiectivul general al dezvoltării învățământului la nivel raional "Dezvoltarea sistemului educațional raional din perspectiva accesului, relevanței, calității prin valorificarea particularităților și necesităților social-economice, demografice și educaționale locale".

Realizări majore:

Au fost organizate diverse activități de dezvoltare profesională, din care: 16 mese rotunde; 5 conferințe; 46 seminare instructive; 38 ateliere de lucru, unde au fost formate cadre didactice și manageriale. Au beneficiat de formare externă privind Standardele de competență profesională pentru cadrele didactice / manageriale 186 cadre didactice. Apreciem susținerea MECC și a IȘE pentru oportunitatea de a participa la aceste formări absolut gratuit.

Au beneficiat de formare externă privind implementarea Curriculumului național, ediția 2018/2019 - 67 formatori locali și alți 4 formatori locali, privind implementarea Curriculumului Educației Timpurii. Apreciem susținerea MECC și a IȘE pentru oportunitatea de a participa la aceste formări absolut gratuit. Astfel, 897 de cadre didactice de la ciclul gimnazial și 421 cadre didactice și manageriale din IET din r. Cahul au urmat stagii de formare în teritoriu.

Evaluarea managementului unităților școlare a fost realizată în cadrul a 22 investigații tematice; 9 vizite de acordare a ajutorului metodic, numit la noi "Desant metodic". În scopul monitorizării aplicării eficiente a politicilor educaționale la capitolul "Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general"; "Metodologia privind repartizarea timpului de muncă a personalului didactic din instituțiile de învățământ general" și "Instrucțiunea privind managementul temei pentru acasă" au fost realizate vizite în 24 instituții de învățământ general.

Restanțe:

Ca restanțe pentru realizare în anul 2020 au rămas:

- implementarea învățământului la distanță pentru elevi prin utilizarea platformei moodle;
- asigurarea instituțiilor cu paza de stat pentru 24 ore pe zi;
- implicarea elevilor la aplicarea proiectelor europene;
- construcția rampelor, în scopul de a oferi accesul la studii pentru toți copii.

Concluzii, propuneri:

Ca perspective de dezvoltare în anul 2020 ne propunem:

- Crearea unei infrastructuri și a rețelei de instituții educaționale (crearea filialelor) dimensionată eficient, în conformitate cu tendințele demografice, sociale și corespunzătoare standardelor actuale de calitate;
- Îmbunătățirea managementului resurselor în educație, dezvoltarea, sprijinirea și motivarea cadrelor didactice pentru asigurarea educației de calitate;
- Crearea unor parteneriate educaționale durabile, axate pe beneficii comune pe termen lung;
- Implementarea curriculum-ului național, asigurând formarea de competențe cheie necesare pentru creșterea și dezvoltarea personală, socială și profesională pe parcursul întregii vieți.

Componenta relații cu comunitățile pct. 3 (renovarea infrastructurii).

La acest compartiment, în Programul de dezvoltare socio-economică **pentru anul 2019**, a fost inclusă construcția, reconstrucția, reparația a 13 obiecte sociale la suma de 6 306,81 mii lei. Sursele planificate la toate obiectele au fost valorificate.

Suplimentar obiectelor incluse în Programul de dezvoltare socio-economică s-au efectuat lucrări de construcție, renovare, reconstrucție și reparație încă la 53 obiecte sociale la suma de 39 355,85 mii lei (bugetul de stat - 23 369,36 mii lei, suplimentar bugetul raional - 15 986,49 mii lei).

CULTURA

- **Efectuate schimburi culturale și promovată imaginea raionului**, participarea la activitățile culturale raionale cu expoziții ale muzeelor din raion, prezentarea bunurilor culturale cu valoare de patrimoniu în cadrul activităților culturale naționale.

- **Promovarea imaginii instituțiilor muzeale prin publicitate, prin publicații proprii și străine, prin manifestări științifice, prin Internet, prin site propriu, prin organizarea de amploare națională a unor momente jubiliare din viața muzeului** : Activități cultural-muzeale de păstrare și promovarea a patrimoniului cultural //material dedicate obiceiurilor și tradițiilor populare specifice zonei folclorice, Înregistrări foto/video ale Festivalurilor raionale. Organizarea expozițiilor de covoare dedicate Târgului Covorului « Covorul Dorului ». Promovarea imaginii instituțiilor muzeale prin intermediul rețelelor de socializare ; prin organizarea de evenimente culturale ample și diverse ca tematică.

- **Creșterea rolului muzeelor ca factor de coeziune socială**. Desfășurarea Zilelor Ușilor Deschise la Muzeu, Zilei Internaționale a Muzeelor.

Revalorizarea și reinserția patrimoniului imaterial în viața comunităților umane și a indivizilor, în special a tinerei generații. Majorarea numărului colectivelor artistice și a numărului de copii din cadrul ansamblurilor de dans, muzică, folclor. Numărul de colective atestate – 33. Implicarea colectivelor de copii în activitățile culturale raionale, naționale, republicane, internaționale.

Tineret și sport

Majoritatea acțiunilor planificate au fost realizate. În anul 2019 au început lucrările de construcție la stadionul raional „Atlant” și anume construcția clădirii conform regulamentului Federației Moldovenești de Fotbal, parcerii și a tribunelor pentru spectatori. Contractul a fost încheiat pe un termen de 2 ani, în anul 2019 suma contractului a constituit 3 mil lei iar pentru anul 2020 pentru finisarea lucrărilor sunt alocate 7,5 mil lei.

Direcția de dezvoltare V. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT

Planul de acțiuni, în partea ce ține de Domeniul de dezvoltare V, stabilește 11 măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

<i>Domeniul de dezvoltare</i>	<i>Măsuri total</i>	<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
Protecția mediului ambiant	11	6	4	1
%	100	54,6	36,3	9,1

Menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la regenerarea naturii, acțiuni de amenajare și înverzirea teritoriului, din care:

Regenerarea și extinderea fondului forestier. Conform informațiilor prezentate de beneficiarii fondurilor forestiere, pe parcursul anului 2019, în fondul forestier administrat de întreprinderile Silvice de Stat au fost plantate cu culturi silvice 61.2 ha, inclusiv ÎS „Silva- Sud” – 35,2 ha și - 26 ha iar ajutorarea regenerării naturale în fondul forestier de Stat a fost efectuată pe o suprafață de 212,3 ha, respectiv 63,3 ha - ÎSS „Silva- Sud” și 149 ha- ÎS SC „Manta-V”.

Au fost plantați arbori/arbuști în număr total 1232,584 mii bucăți dintre care ÎSS „Silva- Sud” – 895,994 mii buc., ÎS SC „Manta-V” -233 mii buc. și administrația publică locală 3,59 mii buc.

În cadrul organizării și desfășurării acțiunilor de amenajare și înverzire a teritoriului și desfășurării acțiunilor programate pentru Ziua Națională de înverzire a Plaiului „Un arbore pentru dăinuirea noastră” în anul 2019, în localitățile raionului Cahul au fost sădiți arbori și arbuști în număr de 1232,584 mii bucăți.

CONCLUZII:

Procesul de implementare a Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul înregistrează procentajul de realizare deplină a acțiunilor pentru anul 2019 – 70,7% din totalul de măsuri, iar realizarea parțială și nerealizarea deplină constituie 29,3% din total măsuri planificate pentru anul 2019.

Activitățile realizate în anul 2019 au contribuit la atingerea obiectivelor stabilite în Program. Ponderea cea mai înaltă privind măsurile realizate pe parcursul anului 2019, a fost înregistrat de Domeniul de dezvoltare IV- Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru diferite categorii de populație, care a alcătuit 85,7 la sută din măsurile planificate.

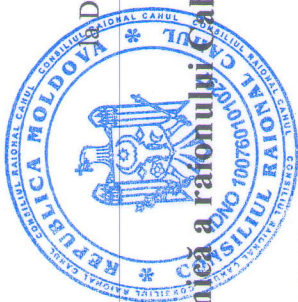
În anul 2019 au demarat activități și au apărut noi oportunități pentru dezvoltarea unor acțiuni noi în toate domeniile.

Nerealizarea deplină a activităților planificate se datorează, în mare parte, lipsa resurselor financiare necesare.

În concluzie, pentru implementarea Programului de dezvoltare pentru anul 2020 este necesară o implicare a tuturor factorilor reprezentativi ai raionului, dar și o bună colaborare între cetățeni și administrația locală.

Este important de a dezvolta și a susține noi forme de activități, precum echipe de voluntari, potențialul academic, grupuri de initiative și de acțiune locală, identificarea proiectelor de atragerea donatorilor externi.

Notă: Documentul a fost elaborat în baza informațiilor prezentate de responsabilii de realizare a măsurilor planificate, varianta detaliată a raportului poate fi accesată pe site-ul www.cahul.md.

**Actualizarea Planului de acțiuni
întru implementarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul
pentru anii 2017-2020 (pe anul 2020)**

Nr. d/o	Obiective specifice	Măsura(M)/Titlul proiectului(P)	Valoarea estimativă a măsurii/proiectului, mii lei	Finanțare	2016	2017	2018	2019	2020	Responsabili	Parteneri
Se aprobă includerea măsurilor suplimentare la Direcția Strategică I. Consolidarea guvernantei locale											
Direcția Strategică I. CONSOLIDAREA GUVERNANTEI LOCALE											
Obiectiv specific 1.1. Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare											
	Asigurarea transparenței activității autorităților administrației publice locale	Elaborarea și aprobarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pe anii 2021 - 2024	Va fi estimat	Buget raional					+	APL II	Societatea civilă
		Elaborarea și aprobarea Strategiei de dezvoltare a turismului în raionul Cahul pentru perioada anilor 2021 - 2026	Va fi estimat	Buget raional					+	APL II	Societatea civilă Instituții de turism
		Elaborarea și aprobarea Strategiei de tineret a raionului Cahul pe anii 2021-2026	Va fi estimat	Buget raional					+	APL II	Societatea civilă Centrul de tineret Cahul Organizații de tineret
Se aprobă includerea măsurilor suplimentare la Direcția Strategică II. Dezvoltarea unei economii echilibrate											
Direcția Strategică II. DEZVOLTAREA UNEI ECONOMII ECHILIBRATE											

Obiectiv specific 2.4. Dezvoltarea turismului și a economiei bazate pe cunoaștere și inovare

Promovarea raionului Cahul ca destinație turistică	Implementarea proiectului "Dezvoltarea promovarea turismului verde în sectorul în sectorul Dunărean al Bazinului Mării Negre (rn. Cahul, rn. Reni Ucraina, Județul Galați, România)"	159 188 euro grant UE	UE (prin ENI CBC Bazinul Mării Negre)						+	APL II	UE Rn. Reni UA Jud. Galați RO
Se aprobă includerea măsurilor suplimentare la Direcția strategică III. Asigurarea accesului la servicii și utilități publice de calitate											

Direcția strategică III. ASIGURAREA ACCESULUI LA SERVICII ȘI UTILITĂȚI PUBLICE DE CALITATE

Obiectiv specific 3.1. Reabilitarea și modernizarea drumurilor locale

Reabilitarea rețelei drumuri locale	L 664 R 32, drum de acces or. Cahul, s. Cotihana	2 500 mii lei								+	APL II DCD	APL I
	L 659 R 34, drum de acces or. Cahul (cartierul Focșa)	1 500 mii lei								+	APL II DCD	APL I
	L 661 R 32, drum de acces s. Moscovei	2 500 mii lei								+	APL II DCD	APL I
	L 673 R 32, drum de acces s. Alexanderfeld	2 000 mii lei								+	APL II DCD	APL I
	L 670 R 32, 671 R 32, drum de acces s. Lebedenco, Ursoaia	1 500 mii lei								+	APL II DCD	APL I
	L 668 R 34, drum de acces s. Andrușul de Jos, Andrușul de Sus	2 500 mii lei								+	APL II DCD	APL I

	L 666 R 34 Zîrnești – Baurci-Moldoveni	1 500 mii lei							+	APL II DCD	APL I
	L 665 R 34 Larga Nouă - Badicul Moldovenesc - Rumeanțev	3 500 mii lei							+	APL II DCD	APL I
	L 655, drum de acces s. Frumușica	2 000 mii lei							+	APL II DCD	APL I
	L 656, drum de acces s. Borceag	2 000 mii lei							+	APL II DCD	APL I
	L 677, drum de acces s. Iujnoie	500 mii lei							+	APL II DCD	APL I

Se aprobă includerea măsurilor suplimentare la Direcția strategică IV. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru diferite categorii de populație

Direcția strategică IV. DEZVOLTAREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR SOCIALE PENTRU DIFERITE CATEGORII DE POPULAȚIE

Obiectiv specific 4.1. Dezvoltarea și majorarea gradului de acces al populației la servicii medicale de calitate

Reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente, aparatură și mobilier a instituțiilor medicale	Dotarea IMSP CS Cahul cu ascensoare	1 500 mii lei							+	APL II	IMSP CS Cahul
	Reconstrucția et. II al blocului chirurgical în secție chirurgie pediatrică și secție pediatrie	4 000 mii lei							+	APL II	IMSP Spitalul raional Cahul

CULTURA

Obiectiv specific 4.3. Pregătirea multilaterală a copilului pentru viață, în vederea integrării în activitatea școlară, dezvoltarea capacităților creative prin valorificarea potențialului psihofiziologic și intelectual al acestuia.

Extinderea accesului la educația timpurie de calitate	Implementarea proiectului „O bancă pentru fiecare”	2 180 mii lei							+	APL II	DÎ Instituții de învățământ
Renovarea Infrastructurii	Lucrări de construcție a gelerei la gimnaziul ”I.L. Caragiale” s Doina	550 mii lei							+	APL II	DÎ Instituții de învățământ

Obiectiv specific 4.4. Dezvoltarea mediului cultural durabil în raionul Cahul prin promovarea creativității artistice și punere în valoare a patrimoniului cultural în interesul societății.

Revalorizarea și reinserția patrimoniului imaterial în viața comunităților umane și a indivizilor, în special a tinerei generații	Implementarea proiectului ”Etnic Cult – Promovarea culturii și tradițiilor în România și Republica Moldova”	526 806 euro grant Euro 58 534 euro buget raional	UE (prin ENI CBC România – Republica Moldova 2014-2020) Buget raional						+	APL II	- UE - Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală - Cosiliul Local Mereni, raionul Anenii Noi - Asociația Culturală pentru Tradiții și Obiceiuri Românești VATRA - Asociația de Cooperare Transfrontalieră ”Euroregiunea Dunărea de Jos ”
---	---	--	--	--	--	--	--	--	---	--------	--

Tineret și Sport

Obiectiv specific 4.5. Asigurarea și dezvoltarea culturii fizice și sportului a cetățenilor din raionul Cahul

Accesul larg al populației la spațiile sportive pe teritoriul raional.	Construcția clădirii administrative cu vestiare la Stadionul raional ”Atlant”	7 500 mii lei							+	APL II	Direcția construcții și drumuri; Serviciul Tineret și Sport
--	---	---------------	--	--	--	--	--	--	---	--------	---